

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Předmět: **Základy společenských věd (ZSV)**

Náplň: **Filozofie, etika**

Třída: **4. ročník a oktáva**

Počet hodin: 1 hodina týdně

Pomůcky: PC, dataprojektor, odborné publikace, dokumentární filmy, ukázky z hraných filmů

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Podstata filozofie; základní filozofické otázky vztah filozofie k mýtu náboženství, vědě a umění	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní podstatu filozofického tazání, porovná východiska filozofie, mýtu, vědy, náboženství a umění k uchopení skutečnosti a člověka • Rozliší předmět jednotlivých filozofických disciplín • Charakterizuje na příkladech z dějin evropského myšlení vzájemné působení filozofie a speciálních věd 	filozofie mýtus ontologie bytí jsoucno gnozeologie antropologie teologie	Prezentace Skupinové učení Kritické myšlení Dramatizace Problémové učení Samostatná práce Dobrovolný projekt: Filosofie napříč věky
Filozofie v dějinách; klíčové etapy a směry filozofického myšlení od počátků filozofie po středověk	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách 	hinduizmus buddhizmus konfucianizmus taoizmus apeiron epikureizmus	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>vývoje filozofického myšlení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje základní tematiku před Sokratovské filozofie • Zhodnotí význam „sokratovského obratu“ v dosavadním kladení filozofických otázek • Zhodnotí zásadní význam antického rozlišení „mínění“ a „vědění“ • Identifikuje vliv Platónova učení o idejích a Aristotelovy systematické filozofie na další vývoj evropského myšlení • Porozumí hledání smyslu života v dynamicky se měnící době (epikureizmu, stoicismu, skepticismu, kynizmu) • Porovná antický a středověký obraz světa • Charakterizuje na příkladu názorů vybraných osobností středověkého myšlení hledání vzájemného vztahu víry a rozumu 	<p>stoicismus skepticismus kynismus Sókrates Platón Aristotelés patristika apologeti scholastika Sv. Augustin T. Akvinský</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje základní filozofickou tematiku období patristiky a zasadí ji do širšího kulturního a historického kontextu doby • Charakterizuje základní filozofickou tematiku období scholastiky a zasadí ji do širšího kulturního a historického kontextu doby 		
<p>Filozofie v dějinách; klíčové etapy a směry filozofického myšlení od počátku novověku po současnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Porovná středověký a novověký obraz světa • Identifikuje duchovní, ekonomické a politické předpoklady renezančního „návratu k antice“ • Objasní na příkladu vybraných filozofů a jimi řešených problémů obsah pojmů: senzualismus, empirismus • Vysvětlí na příkladu vybraných filozofů a jimi řešených problémů obsah pojmů racionalismus, agnosticismus, skepticizmus, dogmatizmus, subjektivismus 	<p>humanizmus renezance reformace osvícenství senzualismus empirismus racionalismus agnosticizmus skepticismus dogmatizmus subjektivismus NKF pozitivizmus iracionalismus strukturalismus fenomenologie existencialismus pragmatismus postmoderna</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí význam rozvoje experimentální vědy pro podobu novověkého filozofického tázání • Rozliší východiska i způsoby kladení filozofických otázek, jimiž se vyznačoval empirismus a racionalismus • Zhodnotí historický význam idejí racionální výchovy, lidských a občanských svobod a právního státu • Porozumí německému idealismu • Uvede charakteristické znaky pozitivizmu, strukturalizmu, fenomenologie, filozofie existence, fundamentální ontologie • Charakterizuje na příkladu vybraných osobností základní způsoby uchopení problematiky člověka ve filozofii 19. a 20. století 		

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Etika	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem • Rozliší základní koncepce pravdy: korespondenční, koherenční a konsenzuální • Posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce • Rozliší obsah pojmů morálka, mravnost, etika, etiketa • Identifikuje specifická východiska hlavních etických konceptů evropského myšlení: etiky ctnosti, hédonistické a utilitaristické etiky • Vymezí vzájemný vztah hodnot a norem, na konkrétních příkladech objasní význam hodnotové orientace pro lidský život • Charakterizuje úlohu svědomí v lidském rozhodování a jednání • Ilustruje na konkrétních příkladech odpuštění a účinné lítosti pro morálně 	<p>morálka mravnost moralita etika etiketa hedonistická etika utilitaristická etika pragmatická etika svoboda odpovědnost svědomí vina odpuštění pravda dobro zlo</p>	<p>OSV- Morálka všedního dne Příběh – řešení základních morálních dilemat na základě rozboru textu P. Coelho</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>hodnotný život člověka</p> <ul style="list-style-type: none">• Ukáže na konkrétních příkladech narůstající význam aplikované etiky v životě společnosti (etika a právo, etika a podnikání, etika a reklama, etika a média, etika a politika, etika a sport apod.)• Charakterizuje filozofická východiska problému svobody (svoboda jako volba, vztah svobody a odpovědnosti)		